

Dosarul nr. 2rac-291/21

2-19011395-01-2rac-26102021

Prima instanță, Judecătoria Drochia, sediul Central (jud: I. Rusu)

Instanța de apel, Curtea de Apel Bălți (jud: Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

29 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de avocatul Scorțescu Aureliu, în interesele Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Darurile Basarabiei”, intervenienți accesorii Banca Comercială „Victoriabank” Societate pe Acțiuni și Întreprinderea de Stat „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare” cu privire la declararea nulității contractului de asigurare și a poliței de asigurare, și cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Darurile Basarabiei” împotriva Companiei de Asigurări „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare,

împotriva deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Darurile Basarabiei”, casată hotărârea din 18 ianuarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central și emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La data de 11 ianuarie 2019, CA „Asterra Grup” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Darurile Basarabiei”, intervenienți accesorii BC „Victoriabank” SA, ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățiri Funciare” privind declararea nulității contractului de asigurare și a poliței de asigurare.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, între CA „Asterra Grup” SA și SRL „Darurile Basarabiei” a fost încheiat contractul de asigurare facultativă a bunurilor persoanei juridice nr. 0006/18 BL1 din 25 iulie 2018, fiind emisă polița de asigurare a bunurilor CA „Asterra Grup” SA nr. 0006/18 BL1 din 26 iulie 2018, obiectul

contractului fiind construcțiile hidrotehnice, casa brigăzii și terenurile agricole amplasate în s. Malinovscoe, r-nul Rîșcani.

A menționat reclamanta că, contractul de asigurare este lovit de nulitate deoarece anterior între CA „Asterra Grup” SA și SRL „Darurile Basarabiei” a mai fost încheiat un contract de asigurare facultativă a bunurilor persoanei juridice în a. 2016. Iar, în urma alunecărilor de teren a fost constată demolarea barajului iazului (construcției hidrotehnice) cu nr. cadastral xxxxx.

A susținut reclamanta că SRL „Darurile Basarabiei” a pretins încasarea sumei de 89151,68 de lei pentru restabilirea bunului imobil.

A declarat că, SRL „Darurile Basarabiei”, nefiind de acord cu refuzul de a i se achita despăgubirea de asigurare, a depus cerere de chemare în judecată, iar prin hotărârea din 03 mai 2018 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă integral și dispusă încasarea despăgubirii de asigurare.

A afirmat reclamanta că la 05 septembrie 2018 SRL „Darurile Basarabiei” a înaintat din nou o cerere către CA „Asterra Grup” SA prin care a pretins că a mai avut loc un caz asigurat, obiect al asigurării fiind același bun imobil, construcția hidrotehnică cu nr. cadastral 7132105.057.01, dar deja în temeiul contractului de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice nr. 0006/18 BL1 din 25 iulie 2018 și a poliței de asigurare a bunurilor CA „Asterra Grup” SA nr. 0006/18 BL1 din 25 iulie 2018.

A considerat reclamanta că de fapt nu a avut loc demolarea bunului imobil și nici distrugerea acestuia, nu a avut loc nici pretinsa restabilire a bunului imobil, deoarece au fost efectuate mai multe interpelări către SRL „Arnicauto”, ÎS „Pretecția solurilor și Îmbunătățirii Funciare” solicitând informația cu privire la autorizația de construcție, lucrările efectuate, porțiunea barajului restabilită și suma achitată pentru efectuarea lucrărilor, dar nu a primit nici un răspuns.

A relatat reclamanta că, contractul de asigurare și polița de asigurare sunt lovite de nulitate în temeiul art. 227 alin. (1), (2) lit. b) Cod civil (încheiat în baza unei erori considerabile) și art. 228 Cod civil (încheiat prin comportamentul dolosiv și viclean al unei părți).

A solicitat reclamanta declararea nulității contractului de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice nr. 0006/18 BL1 din 25 iulie 2018 și a poliței de asigurare a bunurilor emisă de CA „Asterra Grup” SA nr. 0006/18 BL1 din 25 iulie 2018 și încasarea în beneficiul CA „Asterra Grup” SA din contul SRL „Darurile Basarabiei” cheltuielile de judecată suportate pentru examinarea prezentei cauze și respingerea cererii înaintate de SRL „Darurile Basarabiei” și BC „Victoriabank” SA împotriva CA „Asterra-Grup” SA privind încasarea despăgubirilor de asigurare, penalității și cheltuielilor de judecată.

La 21 mai 2019, SRL „Darurile Basarabiei” și BC „Victoriabank” SA au depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Asterra-Grup” SA privind încasarea despăgubirilor de asigurare, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au indicat că, la data de 25 iulie 2018 între „Asterra Grup” SA, în calitate de asigurator și SRL „Darurile Basarabiei” în calitate de asigurat a fost

încheiat contractul de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice, în baza căruia a fost eliberat poliță de asigurare intitulată Contract poliță de asigurare a bunurilor seria PRP nr.0006/18BL1 din 25 iulie 2018.

Au menționat că, conform pct.2.1 din contractul de asigurare facultativ a bunurilor persoanelor juridice seria nr.PRP nr.0006/18 BL1 din 25 iulie 2018 obiectul asigurării este inclusiv construcția hidrotehnică xxxxx nr. cadastral xxxxx și nr. cadastral xxxxx, amplasată pe adresa satul Malinovscoe, r-nul Rîșcani.

Au afirmat că, la data de 04 septembrie 2019 urmare a inspectării iazului de acumulare cu teren aferent, amplasat în r-nul Rîșcani, satul Malinovscoe, asiguratul SRL „Darurile Basarabiei” a depistat faptul prăbușirii/demolării unei părți a barajului iazului. Despre situația creată a fost informată CA „Asterra Grup” SA, fiind expediate de către SRL „Darurile Basarabiei” 2 notificări.

Au susținut că, până în prezent CA „Asterra Grup” SA nu a oferit nici un răspuns, iar pentru stoparea prăbușirii/alunecării pământului la obiectul asigurat au fost necesare un șir de lucrări care urmau a fi efectuate de un antreprenor calificat, de aceea SRL „Darurile Basarabiei” a contractat aceste lucrări la antreprenorul ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare”.

Au declarat că, în urma executării de către ÎS „Protecția Solurilor și Îmbunătățirii Funciare”, a lucrărilor la construcția hidrotehnică, quantumul final a lucrărilor executate a fost evaluat și totodată documentat în sumă totală de 106 457,57 de lei.

Au solicitat, încasarea din contul SA „Asterra Grup” în beneficiul BC „Victoriabank” SA, care este beneficiarul poliței de asigurare, suma de 101 457,57 lei cu titlu de despăgubire de asigurare, a sumei în mărime de 18 262 lei cu titlu de penalitate și încasarea de la CA „Asterra Grup” SA în beneficiul SRL „Darurile Basarabiei” a sumei de 3 592 de lei cu titlu de taxă de stat achitată la înregistrarea cererii de chemare în judecată.

Prin încheierea din 11 decembrie 2020 a Judecătoriei Drochia, sediul Central cauzele civile au fost conexate și examinate de instanța de fond.

Prin hotărârea din 18 ianuarie 2021 a Judecătoriei Drochia, sediul Central, acțiunea depusă de SA „Asterra Grup” a fost admisă. S-a declarat nul contractul de asigurare facultativă a bunurilor persoanei juridice nr. 0006/18 BL 1 din 25 iulie 2018 și polița de asigurare a bunurilor emise de SA „Asterra Grup” nr. 0006/18 BL 1 din 25 iulie 2018. S-a încasat de la SRL „Darurile Basarabiei” în beneficiul SA „Asterra Grup” suma de 100 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată. S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Darurile Basarabiei” împotriva SA „Asterra Grup”.

În argumentarea poziției sale, prima instanță a constatat că contractul de asigurare facultativă a bunurilor persoanelor juridice nr. 0006/18 BL1 din 25 iulie 2018 și polița de asigurare a bunurilor emise de SA „Asterra Grup” nr. 0006/18 BL1 din 25 iulie 2018 au fost încheiate în baza unui comportament dolosiv al pârâtului care a ascuns faptul reconstruirii bunului asigurat în lipsa actelor permissive. Or, dacă această circumstanță eventual era cunoscută de SA „Asterra Grup” nu ar fi dus la încheierea contractului de asigurare. Astfel, actul juridic încheiat prin dol este lovit de nulitate.

La 22 ianuarie 2021 SRL „Darurile Basarabiei” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 18 ianuarie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Central, solicitând casarea integrală a hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri prin care cerințele invocate de către SRL „Darurile Basarabiei” și BC „Victoriabank” să fie admise integral, iar cerințele invocate de către CA „Asterra-Grup” SA să fie respinse ca fiind neîntemeiate.

La 02 februarie 2021, BC „Victoriabank” SA a depus cerere de alăturare la apel, solicitând admiterea cererii declarate de către SRL „Darurile Basarabiei” cu casarea integrală a hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri prin care cerințele invocate de către SRL „Darurile Basarabiei” și BC „Victoriabank” să fie admise integral, iar cerințele invocate de către CA „Asterra-Grup” SA să fie respinse, ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de SRL „Darurile Basarabiei”. S-a casat integral hotărârea din 18 ianuarie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre. S-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de CA „Asterra-Grup” SA împotriva SRL „Darurile Basarabiei”, intervenienți accesorii BC „Victoriabank” SA, Întreprinderea de Stat „Protecția Solurilor și Îmbunătățiri Funciare”. S-a admis acțiunea depusă de SRL „Darurile Basarabiei” împotriva CA „Asterra-Grup” SA. S-a încasat din contul CA „Asterra-Grup” SA în beneficiul SRL „Darurile Basarabiei” suma de 101457,57 de lei, cu titlu de despăgubire de asigurare, suma de 18 260 de lei, cu titlu de penalitate și suma de 6286 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În susținerea soluției emise, instanța de apel a concluzionat că, reieșind din condițiile contractului de asigurare și conținutul poliței de asigurare, la capitolul asigurat și beneficiar, CA „Asterra Grup” SA urmează să achite în beneficiul BC „Victoriabank” SA, care este beneficiarul poliței de asigurare, suma de 101 457,57 lei cu titlu de despăgubire de asigurare și suma de 18 262 lei cu titlu de penalitate, iar în beneficiul SRL „Darurile Basarabiei” a sumei de 3 592 lei cu titlu de taxă de stat achitată la înregistrarea cererii de chemare în judecată.

La fel, instanța de apel a constatat că cazul asigurat s-a produs, a fost examinat și constatat inclusiv prin efectuarea raportului de expertiză tehnică nr. 2, remedierea barajului prin consolidarea acestuia a fost efectuată, fiind anexate facturile fiscale, care reflectă suma banilor cheltuiți de asigurat, iar plata despăgubirilor de asigurare nu a fost efectuată în termenii stabiliți de către asigurator.

La 13 octombrie 2021, avocatul Scorțescu Aureliu, în interesele CA „Asterra Grup” SA, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți și menținerea hotărârii din 18 ianuarie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Central.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Bălți a aplicat eronat legea, a examinat superficial prezenta speță, apreciind arbitrar probele administrate, și anume, potrivit materialelor cauzei a fost stabilit cu certitudine distrugerea la data de 22 septembrie 2016 a bunului imobil, construcție hidrotehnică, provocat de inundație, însă conform informației din Registrul bunurilor imobile s-a constatat că nu au fost introduse modificări privind

distrugerea/demolarea construcției hidrotehnice sau edificarea unui alt bun a avut loc fără eliberarea actelor permise. Or, scopul eliberării actelor permise pentru lucrările de construcție este verificarea calității executării lucrărilor de construcție și corespunderea construcției normelor de securitate și calitate stabilite de legislație.

La fel a susținut că, bunul imobil în litigiu fiind de o destinație specială urma să fie supus verificării și în temeiul Regulamentului tip de exploatare a lucrărilor de acumulare/iazurilor, fapt nerespectat de pârât.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia la 03 iunie 2021.

Din actele cauzei rezultă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la 18 august 2021 (f.d. 233, Vol. II), și a fost recepționată de către recurentă la data de 23 august 2021, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei.

Astfel, recursul declarat la 13 octombrie 2021 este în termen.

La 26 octombrie 2021 în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului declarat de CA „Asterra Grup” SA, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 13, Vol. III).

Prin referința depusă la 29 noiembrie 2021, SRL „Darurile Basarabiei” a solicitat respingerea ca inadmisibil sau neîntemeiat recursul depus de CA „Asterra Grup” SA și menținerea deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți.

Prin referința depusă la 29 noiembrie 2021, BC „Victoriabank” SA a solicitat respingerea ca inadmisibil a recursului depus de CA „Asterra Grup” SA.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CA „Asterra Grup” SA nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție notează că conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (*cauza Rebai și alții contra Franței, nr. 26561/1995 din 25 februarie 1995*), pe când în recursul depus de CA „Asterra Grup” SA asemenea aspecte nu se regăsesc.

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de CA „Asterra Grup” SA ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Compania de Asigurare „Asterra Grup” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei din 03 iunie 2021 a Curții de Apel Bălți, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Mariana Pitic